

Utbildningsinspektion i Broskolan, grundskola årskurs 6–9 särskola årskurs 6–10

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	6
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Broskolan den 24 – 26 januari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Broskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Broskolan intervjuades rektorn, biträdande rektorn, lärare, elevgrupper, föräldrar samt elevvårdspersonal i skolan. Inspektörerna besökte lektioner i årskurs 6 till 9. Även andra iakttagelser i skolmiljön, samtal med elever och personal samt studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Broskolan	Antal barn/elever
Grundskola	485
Särskola	14

Uppgifterna är skolans egna från januari 2006.

Broskolan, som är centralt belägen mitt i Bro samhälle, är byggd i slutet av 1970-talet. I anslutning till Broskolan finns en kommunanläggning med bland annat bibliotek, idrottshall och fritidsgård. Skolan har elever i årskurs 6–9. Elever och lärare är organiserade i fyra arbetslag med två årskurser i samma arbetslag, till exempel två klasser i årskurs 6 och två i årskurs 7. Särskolans lärare utgör ett eget arbetslag.

Broskolan har en rektor, samt en biträdande rektor som delvis ansvarar för elevvårdsärenden och organisation, som till exempel schemaläggning.

Till rektorns ansvarsområde hör även en fritidsgård. Denna verksamhet ingår inte i Skolverkets inspektion.

Drygt 25 procent av eleverna har ett annat modersmål än svenska.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Broskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Broskolan övergripande är av god kvalitet. Verksamheten bedöms ha förutsättningar att ge eleverna en god utbildning. En aktiv diskussion som omfattar alla i skolan pågår om hur man skall arbeta för att höja resultaten. Verksamheten i de olika arbetslagen varierar, vilket gör att kvaliteten i undervisningen skiljer sig från lärare till lärare och mellan arbetslagen. Eleverna blir sedda i skolan och det finns många vuxna som tar ansvar för elevernas hela skolsituation. Samtalstonen mellan vuxna och elever är vänlig och trevlig. Inspektörerna möter tillmötesgående och utåtriktade elever. I intervjuerna har de lätt för att uttrycka åsikter och uppger att personalen på skolan lyssnar till deras uppfattningar. Broskolan har gemensamma regler som är väl kända och omfattar alla i skolan. Skolan har ett elevråd som arbetar under väl fungerade demokratiska former. Information till hemmen lämnas av undervisande personal vid flera tillfällen under ett läsår. Resurserna i form av personal och materiella förhållanden är goda. Broskolan är en skola där eleverna talar om personalens engagemang.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Broskolan bör vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.
- Broskolan bör analysera orsakerna till elevernas resultat utifrån skolans verksamhet såsom arbetssätt, arbetsformerna och resultat av stödåtgärder.
- Skolan bör följa upp, utvärdera och säkerställa att undervisningen lever upp till de strävansmål och riktlinjer som anges i läroplanen.

- Skolan bör ytterligare intensifiera arbetet mot kränkande behandling för att alla elever skall känna trygghet i skolan.
- Rektorn bör bli mer förtrogen med verksamheten vad gäller arbetssätt, arbetsformerna och resultat av stödåtgärder.
- Broskolan bör följa upp och analysera de åtgärder som sätts in för elever i behov av särskilt stöd, för att kunna säkerställa att stödinsatserna ger önskat resultat.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Beslut om anpassad studiegång saknas (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Rektorn är inte ledamot i elevvårdskonferensen (3 kap. 4 § grundskoleförordningen).
- Elevens val anordnas inte för elever i särskolan (2 kap. 7-8 §§ särskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94 samt de nationella kursplanerna.

Kännedom om målen

Verksamheten i skolan skall aktivt vara inriktad på att nå målen i de nationella styrdokumenterna. Det förutsätter att såväl elever som personal och ledning har kännedom om vilka mål och riktlinjer som gäller.

I Broskolan har man lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna. I vissa ämnen finns även lokala bearbetningar av de nationella betygskriterierna, i andra ämnen använder man sig av de nationella kursplanerna och betygskriterierna. Eleverna uppger att de i stort sett vet vilka mål de ska arbeta mot i respektive ämnen. Under lektionsbesöken ser inspektörerna flera exempel på tydliga mål väl synliga för eleverna. I till exempel ämnet hem- och konsument finns såväl mål att sträva mot som mål att uppnå ur de nationella kursplanerna uppsatta i klassrummet. Varje moment i ämnet är även där nedbrutet i lokala bearbetningar av de nationella målen. Eleverna uppger att lärarna i Broskolan går igenom målen muntligt och att eleverna får informationen skriftligt. De anser även att utvecklingssamtalen utgår från målen för utbildningen och de åtgärder som formuleras fokuserar på hur de ska nå dessa mål. Inspektörernas bedömning är att eleverna har kännedom om målen för respektive ämne.

Kunskaper

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) anges att antal övergripande kunskapsmål. Det är dels mål att sträva mot som anger inriktningen på skolans arbete samt mål som skolan ansvarar för att eleverna ges förutsättningar att uppnå. Enligt läroplanen skall skolan bland annat sträva mot att eleven ”lär sig att visa hänsyn och visa respekt i samspel med andra”. Detta mål ingår i Broskolans elevutvärdering, som görs varje läsår. Någon annan utvärdering av detta eller andra övergripande strävansmål, görs inte. Rektorn håller med om att så inte är fallet, men uppger att

dess mål finns med vid skolans årliga utvärderingsdagar. Därefter formuleras åtgärder som exempelvis ska stödja elevens ansvarstagande och främja ett gott språkbruk. Ett annat exempel på en sådan åtgärd är att det ska finnas elevstöd-jare i korridoren. Om åtgärderna ger önskat resultat är svårt att utläsa ur Bro-skolans dokumentation.

De betyg som sätts i slutet av grundskoletiden uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de mål som uttrycks i kursplanen för respektive ämne eller ämnesblock. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kriterier för olika kvalitetssteg. Dessa betygskriterier anges i anslutning till respektive kurs-plan.

Betygsresultat

Årskurs 9	2004	2004	2004	2005	2005	2005
	Bro-skolan	Upplands-Bro	Riket	Bro-skolan	Upplands-Bro	Riket
Meritvärde ¹	196,0	203,0	206,9	179,6	195,0	206
Andel behöriga till nationella program (%)	91,5	89,8	89,6	84,2	88,5	89,2
Andel som uppnått målen i alla ämnen (%)	68,0	72,0	75,9	54,5	70,3	75,5

xx) Ingen uppgift

Broskolans betygsresultat sjönk från 2004 till 2005. Skolans meritvärde försämrades och låg 2005 under kommunens meritvärde och meritvärdet för riket som helhet. Andelen elever som var behöriga att söka till ett nationellt program minskade och andelen elever som har uppnått målen i alla ämnen sjönk stort från år 2004 till år 2005. Även skolans SALSA-värde², både vad gäller elevernas meritvärde och andelen elever som har uppnått målen i alla ämnen har sjunkit drastiskt från 2004 till 2005 (meritvärde från +7 till -10 och andel elever som uppnått målen från 0 till -11). Flickorna i Broskolan hade våren 2005 ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna. Det finns ingen skillnad mellan pojkar och flickor i vilka som ej når målen i enskilda ämnen. Ungefär lika många pojkar som flickor går ut årskurs 9 utan betyg i alla ämnen. Dessa elever har även ett genomsnittligt meritvärde som inte skiljer sig mellan pojkar och flickor.

Den minskade andelen elever som når målen i alla ämnen har lett till en diskussion mellan rektorn och biträdande rektorn om vilka orsaker som ligger till grund för att en stor andel elever inte har nått målen. Rektorn uppger att diskussionen sedan fördes vidare i de olika ämnesgrupperna om hur man kan förändra arbetsformerna för att fler elever ska ges möjlighet att nå målen, men att alla ämnesgrupper inte har diskuterat frågan färdigt. Ett exempel på hur arbets-

¹ En elevs meritvärde räknas fram genom att man översätter bokstavs-betygen till siffror (MVG ger 20, VG 15 och G 10) och därefter räknar samman de 16 bästa betygen. En elev som fått betyg i samtliga 16 ämnen kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

² Skolverkets analysverktyg SALSA är en modellberäkning av förväntade betygsvärden med hänsyn tagen till föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå, andel pojkar respektive flickor, andel elever födda utomlands, samt andel elever födda i Sverige med båda föräldrar födda utomlands.

formerna har förändrats står att finna i ämnet idrott och hälsa. Läsåret 2004/05 saknade drygt 20 procent av eleverna i årskurs 9 slutbetyg i ämnet. Detta läsår kan eleverna i årskurs 9 göra ett enskilt val mellan olika aktiviteter på en av veckans två idrottslektioner. Lärarna har organiserat undervisningen så att de kan leda mindre grupper genom att vara två lärare i varje klass under den ”valfria” lektionen. Målet är att elever som tidigare inte gick till idrotten, skall delta i idrottsaktiviteter som de själva upplever som positiva. Enligt rektorn ser det för närvarande ut som om fler elever kommer att nå målen i idrott och hälsa i årskurs 9. I andra ämnen har man inte kommit till konkreta förbättringsåtgärder för att fler elever skall nå målen (se vidare Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen).

Nationella prov finns för årskurs 9 i engelska, matematik samt svenska och svenska som andraspråk. Syftet med det nationella provsystemet är bland annat att bidra till ökad måluppfyllelse för eleverna, förtydliga målen och visa på elevers starka och svaga sidor, konkretisera kursmål och betygskriterier, stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.

Nationella prov årskurs 9, andel elever som har klarat proven, enhet procent

År	Broskolan			Upplands-Bro kommun		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Svenska läsförståelse	73	76	77	91	86	86
Svenska, muntlig kommunikation	89	94	86	96	98	99
Svenska, skriftlig produktion	88	94	89	97	96	95
Engelska, muntlig kommunikation	87	93	84	94	98	94
Engelska, receptiv förmåga	82	81	81	94	91	93
Engelska, skriftlig produktion	86	89	80	95	96	91
Matematik sammanf.	73	82	78	xx)	91	92

xx) endast 20 procent av elevernas resultat i kommunens skolor rapporterades in. Statistiken ej jämförbar

Resultaten på de nationella proven i svenska, engelska och matematik i Broskolan har legat på en likvärdig nivå år 2003 till år 2005, med undantag för förbättrade resultat år 2004 i framförallt svenska. Broskolans resultat har legat under genomsnittet för Upplands-Bro kommun i samtliga ämnen under de senaste tre åren. Broskolan bör vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Normer och värden

I skolans uppdrag enligt läroplanen ingår att aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Broskolan gör ingen uppföljning eller sammanställning av i vilken utsträckning eleverna omfattar önskvärda värderingar. Ett tecken på resultaten av skolans arbete med normer och värden kan vara hur eleverna förhåller sig i skoltillvaron och inspektörerna möter under inspektionsbesöket trevliga, tillmötesgående och utåtriktade elever. I intervjuerna har de lätt för att uttrycka åsikter och upp-

ger att personalen på skolan lyssnar till dem. Skolan har en skolvärdinna i vars arbetsuppgifter bland annat ingår att ta emot sjukanmälningar, se vilka elever som är frånvarande utan att vara anmälda och därefter höra av sig till varje elev för att få dem till skolan. Skolan har även en socialpedagog anställd, som arbetar med rastverksamhet som att tillhandahålla musikinstrument och spel eller att samtala med eleverna. Dessa vuxenkontakter nämns ofta av eleverna som viktiga personer som finns tillhands och som pratar med dem om värderingar.

I läroplanen anges vidare att skolan skall sträva mot att varje elev visar respekt för och omsorg om närmiljön samt att varje elev känner trygghet och lär sig att ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra. Broskolan genomför årligen en uppföljning i enkätform där eleverna tillfrågas om de blir bra bemötta av andra elever eller om de blir mobbade av andra elever. Våren 2005 anser 84 procent av eleverna att de blir bra bemötta av andra elever medan sex procent anser att de inte blir det. Övriga svarar att de inte vet. På frågan om mobbning anger fem procent att de blir mobbade. Det är lika stor andel som övriga 6–9 skolor i Bro kommun (se vidare Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet).

Skolan skall sträva mot att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö och tar tillvara möjligheterna att utöva inflytande över sin utbildning. De flesta elever som inspektörerna talar med säger att de får vara med och bestämma, men att det skiljer sig från lärare till lärare. Eleverna uppger vidare att de i stort vet vad de behöver arbeta med för att förbättra sina resultat. De uttrycker att Broskolan är en bra skola där de känner sig sedda som elever.

Inspektörernas bedömning är att Broskolans resultat av arbetet med normer och värden övergripande är gott. Skolan bör dock ytterligare intensifiera arbetet mot kränkande behandling för att alla elever skall känna trygghet i skolan.

Sammanfattning

Broskolan har ett aktivt arbete för att eleverna skall trivas och bli sedda. Eleverna har flera vuxna omkring sig, som uppmärksammar dem. Inspektörerna bedömer dock att ytterligare åtgärder bör vidtas för att alla elever skall känna trygghet i skolan. Mentorerna och undervisande lärare samtalar med eleverna om målen för utbildningen och eleverna har kännedom om målen för respektive ämne. Någon tydlig uppföljning av huruvida undervisningen präglas av de inriktningar som anges i läroplanens strävansmål görs inte, även om diskussioner sker vid skolans årliga utvärderingsdagar. Inspektörerna bedömer att skolan bör följa upp, utvärdera och säkerställa att undervisningen följer inriktningarna i strävansmålen. Elevernas kunskapsresultat har försämrats och ligger på en låg nivå jämfört med riket som helhet. Resultaten bör analyseras och åtgärder vidtas för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolläring och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och andra skolförfattningar.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Alla som arbetar i skolan skall främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön och förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. I Broskolan finns ett elevråd med en eller två representanter från varje klass. Elevrådet är indelat i olika arbetsutskott med olika ansvarsområden, till exempel kostfrågor, styrelsearbete med mera. Eleverna i elevrådet uppger att deras arbete är viktigt och att de har inflytande över verksamheten i stort. De kan se resultat i vardagen genom att till exempel möbler köps in och placeras efter deras förslag. Två elever ur elevrådet deltar även i ett så kallat samråd, där även skolledningen, föräldrarepresentanter och lärarpersonal ingår. I den gruppen tas bland annat frågor om elevutvärderingens innehåll upp för att därefter slussas vidare till eleverna via elevrådet. Inspektörernas bedömning är att Broskolans arbete med elevernas delaktighet i skolans övergripande frågor är gott.

Enligt läroplanen skall skolan främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling skall prägla verksamheten. Ingen skall i skolan utsättas för mobbning. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Flera elever säger att personalen i skolan är aktiv och vaken för händelser i korridorerna. Inspektörerna hör eller ser heller inga klottrade tillmälen eller liknande i skolan. Broskolan har ett så kallat antimobbingteam, som är relativt okänt på skolan. Personalen i skolan elevvårdsgrupp, som består av rektorn, biträdande rektorn, skolsköterskan, skolvärdinnan och en socialpedagog, förklarar att detta är ett medvetet val. De vill kunna "övertaska" eleverna när det är dags för samtal om eventuella händelser. Någon förälder som inspektörerna talar med skulle vilja ha mer information om arbetet mot mobbning och kränkande behandling. Enligt skolans elevvårdsgrupp har antimobbinggruppen tagit sig an cirka tio fall av mobbning under föregående läsår. Det motsvarar det antal som säger sig bli mobbade enligt elevenkäten. Dessa ärenden är aktuella och personalen bedömer att mobbningen har upphört vid tidpunkten för inspektörernas besök. Inspektörernas bedömning är att skolan har ett bra arbete mot kränkande behandling. Skolverket vill dock uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Vid inspektionstillfället hade Broskolan ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med Lpo 94. Programmet behandlade dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Alla som arbetar i skolan skall samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla innehåll och verksamhet. I Broskolan uppger de föräldrar, som inspektörerna träffar, att de ges möjlighet att vara med och utforma verksamheten. Ett föräldramöte för eleverna i klassen hålls en gång per

termin. Föräldrarådet, där representanter från varje klass ingår, träffar skolledningen och skolans personal en gång i månaden. Skolan har även ett samråd där elever, skolledning och föräldrar träffas två till tre gånger per termin. I samrådet diskuteras skolövergripande frågor som utvärderingar, kvalitetsredovisning och skolans lokala arbetsplan. Skolan har även en informationskväll varje termin då man som förälder kan boka tid med tre undervisande lärare för att få mer information om sitt barns skolgång. Föräldrar och elever uppger att ledningen och personalen är mycket tillgänglig och bemöter dem med respekt och en vilja att hitta lösningar. Skolan har även en föräldraförening som bland annat ansvarar för att ordna avslutningsmiddagen för eleverna i årskurs 9. Inspektörernas bedömning är att Broskolans former för samverkan med föräldrarna är goda.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

I läroplanen och kursplanerna anges mål att sträva mot och därmed inriktningen på skolans arbete. De kunskapskvaliteter som eleverna skall utveckla åstadkoms genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer. Inspektörerna besökte klasser från olika årskurser och från olika arbetslag. Besökta lektioner var lugna och samtalstonen mellan lärare och elev var trevlig och avslappnad. Under de flesta lektionerna satt eleverna och arbetade enskilt eller i par. Under lektionsbesöken fick inspektörerna se flera exempel på elever som skrev av lärarens anteckningar från tavlan eller följde nedskrivna instruktioner. Det föreföll vara ett reproducerande arbete där läroplanens beskrivna kunskapsformer - såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet inte beaktades. Eleverna uppgav ofta att de antecknade för att bättre klara kommande skriftliga prov. I någon lektion pågick ett arbete där eleverna arbetade utifrån analys och en undersökande metod. Likaså fanns exempel på processinriktat arbete där eleverna utgick från en idé för att sedan skapa en färdig produkt. Eleverna menade att undervisningsformer och arbetssätt varierar mycket mellan lärarna och att de till exempel kan välja mellan olika redovisningsformer, men sällan mellan olika inlärningsätt. Någon analys av arbetsformernas påverkan på betygsresultaten har inte gjorts på skolan i stort utan där har varje ämnesgrupp arbetat för sig. Rektor och biträdande rektor uppger att de har en god uppfattning om hur de olika arbets- eller ämneslagen arbetar och om huruvida de arbetssätt som används gynnar elevernas möjligheter att utveckla de kunskapskvaliteter som läroplan och kursplaner anger. Några lärare inspektörerna talar med efterlyser emellertid rektorns närvaro i verksamheten och en diskussion kring hur olika arbetsformer och arbetssätt kan användas för att fler elever skall kunna nå målen. Inspektörernas bedömning är att Broskolan bör analysera orsakerna till elevernas resultat utifrån skolans verksamhet såsom arbetssätt och arbetsformer.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Läraren skall utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter. Denna termin har Broskolan infört tid för läxläsning, en gång i veckan efter skoltid då tre till fyra lärare med olika ämneskompetens finns som hjälp till eleverna. Broskolan har fyra lärare som arbetar med att ge eleverna extra stöd. I Broskolan benämns de speciallärare. Tre av dessa är knutna till varsitt arbetslag, den fjärde arbetar med några få elever med individualiserad undervisning. Spe-

ciallärarna träffar rektorn varannan vecka. Ingen av speciallärarna ingår i skolans elevvårdsgrupp. Skolan har rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd, bland annat genom ett överlämnade från årskurs 5 till 6. Dessutom görs diagnoser i svenska och engelska i årskurs 6. Däremot finns det ingen på skolan som har en överblick över vilka stödåtgärder som sätts in och vilket resultat de leder till. Rektorn säger sig veta vilka elever som ges någon form av stöd, men inte vilken form av stöd. Skolan har en förteckning över vilka elever som har stöd och i vilket ämne. Förteckning är sammanställd av rektorn i samverkan med speciallärarna. Lärare uttrycker frustration över att de inte vet hur elever i behov av stöd skall kunna få det när speciallärarna är knutna till varsitt arbetslag och ett arbetslag ibland upplever att de inte kan få specialpedagogisk hjälp lika lätt som övriga arbetslag. Inspektörernas bedömning är att skolan bör analysera orsakerna till elevernas kunskapsresultat utifrån de insatta stödåtgärderna för elever i behov av stöd.

Enligt grundskoleförordningen får avvikelser göras från timplanen om en elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar. Då får styrelsen efter att ha hört elevvårdskonferensen besluta om anpassad studiegång för eleven. Styrelsens beslut är delegerat till rektorn i skolan. I Broskolan finns det elever som har en sådan anpassad studiegång i praktiken, till exempel läser elever inte språkval utan får stöd i ett annat ämne. Några elever har även sin undervisning förlagd till en annan skola. Dessa elever hör till en särskild undervisningsgrupp och så vitt inspektörerna har kunnat bedöma följer inte heller dessa elever timplanen. Beslut om en anpassad studiegång saknas för dessa elever. Inspektörernas bedömning är att skolan måste åtgärda detta snarast.

Broskolans elevvårdsgrupp arbetar mycket med normer och värden och arbetsklimatet på skolan. De träffas en gång i veckan och tittar över skolans hela psykosociala arbetsmiljö hur ett elevperspektiv. De ser sig som ett stöd till personalen för att till exempel diskutera svårigheter att nå fram till en elev eller om en elev behöver extra stöd i vardagen. Flera elever berättar även att det finns vuxna till hands i korridorer och uppehållsrum. Det finns vuxna att söka upp som lyssnar, säger eleverna. Elevvårdsgruppen uppger att de har ett bra samarbete med övriga förvaltningar, som till exempel individ- och familjeomsorgen i socialförvaltningen. Om ett elevärende blir föremål för en elevvårdskonferens kallas elevens mentor och föräldrar. Däremot kan beslut vid elevvårdskonferensen i Broskolan fattas utan att rektorn är med eller skriver under beslutet. Enligt grundskoleförordningen skall rektor delta som ledamot i elevvårdskonferensen och denna uppgift kan inte delegeras till någon annan, vilket måste åtgärdas.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Läraren skall enligt läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Vid betygssättningen skall all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen utnyttjas och en allsidig bedömning av dessa kunskaper skall göras. Intervjuade föräldrar är nöjda med de utvecklingssamtal som Broskolan genomför. De uppger att de oftast, även om det skiftar från lärare till lärare, är tydliga och tar sin utgångspunkt i kursplanerna. Föräldrarna görs även delaktiga genom att information om samtalen skickas hem i förväg, där förälder och elev tillsammans kan diskutera och skriva om elevens trivsel och utveckling i olika ämnen. Även ele-

ver som inspektörerna har pratat med tycker att utvecklingssamtalen är bra och handlar om deras kunskaper. Eleverna i stort anser även att betygen är rättvisa. Som ett led i att garantera likvärdig betygssättning har lärarna fått ett erbjudande (tid) av rektorn att samverka i rättningen av de nationella ämnesproven. De lärare som har valt att göra detta tycker att det också hjälper dem att se vilka svårigheter eleverna har och på så vis kan undervisningen förändras och förbättras så att fler elever når målen i ämnet. Andra lärare väljer att inte samverka i rättningen av de nationella ämnesproven. Broskolan har tillsammans med gymnasieskolan och de betygssättande skolorna i Upplands-Bro haft gemensam kompetensutbildning gällande bedömning och betygssättning.

Inspektörernas bedömning är att utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning sker enligt förordningens krav.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt författningarna har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Varje skola skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Broskolans arbetsplan är allmänt hållen, men de förbättringsåtgärder som går att finna i kvalitetsredovisningen återfinns i skolans arbetsplan. Bland annat hur skolan tänker sig att arbeta för att stärka elevernas kunskapsutveckling. Inspektörernas bedömning är att skolans kvalitetsredovisning följer förordningens krav.

Ledning och internkommunikation

Den som är rektor skall ha pedagogisk insikt, förvärvat genom utbildning och erfarenhet. Särskilt skall rektor verka för att utbildningen utvecklas, och han eller hon har en särställning när det gäller att garantera elevernas rättssäkerhet. För att utöva sitt ledarskap skall rektor enligt skollagen hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan.

Skolledningen i Broskolan består av rektorn och den biträdande rektorn. Rektor har arbetat på skolan i olika ledningsfunktioner sedan 1976 och har verkat som rektor de senaste 15 åren. Skolan har även en ledningsgrupp, som består av rektorn, biträdande rektorn och arbetslagsledare i skolan. Rektor är känd av både elever och föräldrar. Flera lärare som inspektörerna talar med saknar rektor i verksamheten. De uppger att rektor visserligen litar på att man gör sitt jobb, men de skulle gärna se en tydligare pedagogisk ledning i skolan. Flera saknar en möjlighet att tillsammans med rektor och kollegor ha pedagogiska diskussioner och reflektioner kring arbetsformer och arbetssätt. I intervjun med rektor framkommer också att dessa områden ibland blir åsidosatta. Rektor önskar även att det fanns mer tid att vistas i verksamheten. Inspektörernas bedömning är att rektor i stort är förtrogen med den dagliga verksamheten i skolan. Arbetssätt och arbetsformer varierar stort i Broskolan från lärare till lärare. Rektor är inte medveten om hur olika det kan se ut inom ett ämne i skolan och inspektörernas bedömning är att rektor bör göra en analys vad gäller arbetssätt och arbetsformers inverkan på elevernas resultat.

Sammanfattning

Broskolan arbetar aktivt med ett elevråd. Eleverna kan vara med och påverka i skolans övergripande frågor. Inspektörerna bedömer att Broskolans arbete med delaktighet är gott. Vidare bedömer inspektörerna att skolan har ett bra arbete

mot kränkande behandling, men att handlingsplanen bör utvecklas så kränkningar mellan vuxen och elev behandlas. Broskolan har goda former samverkan med föräldrarna enligt inspektörernas bedömning. Arbetssätt och arbetsformer varierar från lärare till lärare. Inspektörerna bedömer att en analys av orsakerna till elevernas resultat utifrån skolans verksamhet såsom arbetssätt och arbetsformerna bör göras. Någon analys om insatt stöd leder till önskat resultat har skolan inte gjort. Inspektörerna bedömer att en sådan analys bör göras. Dessutom bedömer inspektörerna att rektorn bör bli mer förtrogen med verksamheten vad gäller arbetssätt och arbetsformer för att kunna analysera orsakerna till elevernas kunskapsresultat samt om stödåtgärderna leder till en kunskapsutveckling för eleverna. Inspektörerna bedömer vidare att beslut avseende elever med anpassad studiegång måste fattas på korrekt sätt och rutinerna för elevvårdskonferenserna ändras så att de är i enlighet med grundskoleförordningens krav.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

I författningarna anges undervisningens omfattning och de val som elever kan göra.

Drygt 25 procent av eleverna i Broskolan har ett annat modersmål än svenska. 75 procent av eleverna deltar i modersmålsundervisning där 16 språk finns representerade. De elever som har behov av studiehandledning på sitt modersmål får det.

I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Broskolan har ett varierat utbud av ämnen till elevens val, som till exempel forskning i SO, engelska eller ekologisk verkstad. I det sistnämnda kan eleverna bland annat arbeta med kaniner, fiskar och sköldpaddor. Eleverna läser elevens val två gånger i veckan tillsammans med andra elever i samma årskurs. De kan fördjupa sig i samma ämne under en termin eller under flera terminer. Flera elever uppger att elevens val är positivt och roligt. Däremot har eleverna i särskolan inte elevens val. Inspektörernas bedömning är att elevens val erbjuds i enlighet med författningarnas krav för eleverna i grundskolan, men inte för särskolans elever vilket måste åtgärdas.

Skolans lärare skall ha en utbildning för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Broskolan har 68 anställda varav 57 undervisar. Till rektorns ansvarsområde hör dessutom 20 modersmålslärare. Majoriteten av skolans lärare har en utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Inspektörernas bedömning är att Broskolans pedagogiska personal i huvudsak uppfyller förordningens krav. Klasstorleken varierar kraftigt, från 15 elever i en klass upp till 32 elever.

Materiella resurser

Inspektörerna har granskat resurser såsom böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel samt läromedel, datorutrustningen och lokalerna. Inspektörerna har

bedömt att de materiella resurserna ger goda möjligheter att genomföra utbildningen, utan att ge vidare kommentarer i denna rapport.

Sammanfattning

Ett uppskattat inslag i Broskolan är elevens val. Eleverna kan välja mellan ett flertal ämnen och ämnesfördjupningar. Särskolans elever har inte elevens val och inspektörerna bedömer att elevens val måste anordnas i särskolan enligt förordningens krav. Vidare bedömer inspektörerna att Broskolans personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Datum	Ort
2006-05-17	Stockholm

Marie Morin
Ingrid Åsgård